

SZERKESZTŐSÉG
IN
KIADÓHIVATAL
SOPRON
Műsor P u 1 Tel.: 176.
LEVELEKIM
SOPRON I.
POSTAFIAK 91.

FELSŐDUNÁNTULI HÉTFŐ

POLITIKAI, TARSADALMI ES SPORT-HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
NÉMETORSZÁGBAN
Egész évre RM 12'—
Fél évre . . . 6.—
Negyed évre . . 3.—

Majdnem teljesen megszűntek az olaszországi hadműveletek a kedvezőtlen időjárás miatt

Rabaul ellen megindult az amerikaiak támadása

Rómából jelentik: A Vatikánban az új esztendő a legnagyobb csendben és szerény keretek között telt el. XII. Pius pápa magánkapcsolatában misét mondott.

Berlinből jelentik: Január 3-án a hajnali órákban Berlinben ismét légiriadó volt. Több ellenséges bombázót lelőttek. Egyelőre bővebb részlete még hiányoznak.

A brit hírszolgálati iroda telen: Londonban vasárnap este két ízben volt légiriadó. A második légiriadó a késő esti órákban hangzott el, de rövidesen lefújtak.

Osloból jelentik: Quisling norvég miniszterelnök az újv alkalmból üdvözlő táviratot küldött Hitler vezér és kancellárnak és a norvég nép háláját tolmácsolta.

Berlinből jelentik: Péter jugoszláv exkirály, aki két nappal ezelőtt ismeretlen helyre távozott, visszatért Kairóba.

Alexander tábornok főhadiszállásáról jelentik: Ezidőszaki rendkívül rossz időjárás uralkodik az olaszországi harctéren. Az Adrian boma tombol. Olyan hatalmas esőzések vannak, hogy egyes vidékek valóságos mocsárrá változtak, a hegyekben pedig havazik. A rossz időjárás miatt a hadműveletek majdnem teljesen megszűntek.

Uj Guinea északi partján az amerikai csapatoknak sikerült partraszállaniok és elfoglalniok a kikötőt, valamint a repülőtérét. A partraszállás sikere után nagy erővel Rabaul japán főtámaszpont ellen az amerikaiak megindították a koncentrált támadásokat.

Mit várnak az illetékes német körök 1944-től

Berlinből jelentik: Német mértékadó politikai körök egyik magasrangú személyisége az Interinf munkatársának arra a kérdésére, milyen események várhatók 1944-ben, a következő választ adta:

— Németország a légiháború további kiéleződését várja és széleskörű légvédelmi intézkedéseket tesz. Újfafta repülőgépek különleges fegyverekkel felszerelve fogják jelezni az Európa feletti légiharcokat. A múlt évben az

Anglia felett uralkodó nyugalmat jövőre német tevékenység váltja fel. Megtorlás alatt nemcsak az eddig titokban tartott fegyverek alkalmazását kell érteni. 1944-ben

újból fellángol a világtengeren a küzdelem a német tengerulattjáró haderő újabb nekifutásával.

A keleti arcvonalon 1944-ben nagy döntő csaták lesznek. A szov-

jelek nemcsak, hogy nem érték el azt, amit el akartak érni, hanem talán a legsúlyosabb csapódásban volt részük.

Az 1944. év igen kemény lesz. Közös feladatunk azonban az, hogy ebben az évben ismét le-

küzdjük a válságos időszakot és súlyos csapást mérjünk az ellenségre. Ebben a harcban, amelyben létről és nemlétről van szó végül is Németország fog győzni.

Hitler vezér és kancellár ugyanakkor kiáltványt is intézett a német néphez. (MTI)

Berlinből jelentik: Göbbels birodalmi miniszter rádióbeszédet

intézett a német néphez, amelynek során kijelentette, hogy a szovjet legnagyobb szegénye Angli és az Egyesült Államok szövetkezése a bolsevizmussal, de — tette hozzá — így sem fognak diadalmaszkodni. Végül közölte a miniszter, hogy az új esztendőben a háború döntő stádiumába léphet és a német vezetés toha nem tekintett a jövő elé nagyobb nyugalommal mint most. (MTI)

A német hivatalos hadijelentés közli, hogy a Zsitomir ellen indított és tulnyomó erővel végrehajtott ellenséges támadás során a német csapatok ismét kiuntették Zsitomir városát. (MTI)

Párist bombázták az angolszászok

A január elsején kiadott német vezérkari jelentés közölte, hogy brit-északamerikai repülőkötelékek pénteken megtámadták Nagy-Párist és a megszállt területek több helységét. A lakosság, különösen néhány párisi városrészben,

nagy veszteségeket szenvedett. Légvédelmi erők e támadások közben, az eddigi megállapítások szerint, 19 ellenséges repülőgépet, — többnyire négymotoros észak-amerikai bombázókat — megsemmisítettek.

Szovjet hírverés Finnország ellen az Egyesült Államokban

(Magyar Távirati Iroda.) A washingtoni orosz nagykövetség hivatalos tájékoztató közleményében ismét súlyos váddal illeti Finnországot a katonai megészállás alatt tartott területeken elkövetett állítólagos kegyetlenkedésekért. A finn sajtó értesülése szerint orosz közlemény nagy feltűnést keltett washingtoni diplomáciai körökben, ahol a vádakra annak jelét látják, hogy az oroszok esetleg a finnek ellen is hasonló pert akarnak indítani, mint a németek ellen Charkovban. Azokban a washingtoni körökben pedig, amelyek állandó érdeklődést tanúsítanak a finn ügy iránt, attól tartanak, hogy a finn-ellenes hírverésből Oroszország egyre kérihetle-

jet haderők mindinkább a német erőterbe kerülnek és súlyos csapásokat fognak elszenvedni.

Az olasz arcvonal a szövetségesek egyre nagyobbodó véres sávjává válik. Minden jel szerint 1944. legnagyobb szennációja az Európába való betörési kísérlet lesz. Ha ez megtörténik, az angolszászok elképzelhetetlen véres veszteségeket fognak szenvedni. A politikai következményeket, melyek előbb Angliában és Amerikában előállhatnak, egyelőre nem lehet megjósolni, de jelentőségük óriási lehet. (MTI)

Hitler kiáltványa a német néphez és napiparancsa a véderőhöz

Berlinből jelentik: A Führer az évforduló alkalmából napiparancsot intézett a véderő katonáihoz. A napiparancsban rámutatott arra, hogy az idén az ellenséget két reménység töltötte el: először, hogy bekövetkezik a német népösszeroppanása, másodsor remélték a minél hosszabb háborút, hogy a kapitalista beruházások megtérülhessenek. 1939—1941—1942. években az afrikai visszacsapást és csupán egyetlen súlyos válságot éltünk át, az 1941—1942 igen szigorú telét, amikor az iszonyú természeti katasztrófa az embertől, állattól és anyagtól egyaránt a lehető leg határain túlmenő teljesítményt követelt. Mindnyájunk emberfeletti erőfeszítésével mégis sikerült urrá enni a borzalmas válság felett. Az 1943. esztendő újabb válságot hozott magával: ez volt az olasz szövetséges teljes kiesése, amit keleten további válság bevezetőjeként a sztalingrádi hős harc zárt le. Dél-Olaszországban új arcvonalat kellett felállítani, a Balkánt meg kellett tisztítani az olaszoktól és a bandáktól. Ugyanebben az időben azonban az orosz támadást minden körülmények között ki kellett kényszeríteni, hogy a tél beállta előtt, amennyire lehet, elhasználjuk erejét. Az elmúlt évben a német vezetéség legnagyobb feladatok előtt állt. Ezeket a feladatokat csak más helyeken való lemondás árán sikerült megvalósítani. Kétségtelen azonban, hogy a német történelemnek ez a gá válságosabb esztendeje, amelyről az angolok és bolsevisták azt hitték, hogy teljes német összeroppanással fog végződni, nagy történelmi sikerre vált. Bármennyire súlyosak is a harcok keleten, a bolsevizmus nem érte el célját. A nyugati plutokrata világ bárhol kísérelje meg a partraszállást, az meg fog hiusulni. Az 1943. év végétért. Ebben az évben az ellen-

Szovjet hírverés Finnország ellen az Egyesült Államokban

(Magyar Távirati Iroda.) A washingtoni orosz nagykövetség hivatalos tájékoztató közleményében ismét súlyos váddal illeti Finnországot a katonai megszállás alatt tartott területeken elkövetett állítólagos kegyetlenkedésekért. A finn sajtó értesülése szerint orosz közlemény nagy feltűnést keltett washingtoni diplomáciai körökben, ahol a vádakra annak jelét látják, hogy az oroszok esetleg a finnek ellen is hasonló pert akarnak indítani, mint a németek ellen Charkovban. Azokban a washingtoni körökben pedig, amelyek állandó érdeklődést tanúsítanak a finn ügy iránt, attól tartanak, hogy a finn-ellenes hírverésből Oroszország egyre kérihetle-

Szovjet hírverés Finnország ellen az Egyesült Államokban

(Magyar Távirati Iroda.) A washingtoni orosz nagykövetség hivatalos tájékoztató közleményében ismét súlyos váddal illeti Finnországot a katonai megszállás alatt tartott területeken elkövetett állítólagos kegyetlenkedésekért. A finn sajtó értesülése szerint orosz közlemény nagy feltűnést keltett washingtoni diplomáciai körökben, ahol a vádakra annak jelét látják, hogy az oroszok esetleg a finnek ellen is hasonló pert akarnak indítani, mint a németek ellen Charkovban. Azokban a washingtoni körökben pedig, amelyek állandó érdeklődést tanúsítanak a finn ügy iránt, attól tartanak, hogy a finn-ellenes hírverésből Oroszország egyre kérihetle-

Szovjet hírverés Finnország ellen az Egyesült Államokban

(Magyar Távirati Iroda.) A washingtoni orosz nagykövetség hivatalos tájékoztató közleményében ismét súlyos váddal illeti Finnországot a katonai megszállás alatt tartott területeken elkövetett állítólagos kegyetlenkedésekért. A finn sajtó értesülése szerint orosz közlemény nagy feltűnést keltett washingtoni diplomáciai körökben, ahol a vádakra annak jelét látják, hogy az oroszok esetleg a finnek ellen is hasonló pert akarnak indítani, mint a németek ellen Charkovban. Azokban a washingtoni körökben pedig, amelyek állandó érdeklődést tanúsítanak a finn ügy iránt, attól tartanak, hogy a finn-ellenes hírverésből Oroszország egyre kérihetle-

Szovjet hírverés Finnország ellen az Egyesült Államokban

(Magyar Távirati Iroda.) A washingtoni orosz nagykövetség hivatalos tájékoztató közleményében ismét súlyos váddal illeti Finnországot a katonai megszállás alatt tartott területeken elkövetett állítólagos kegyetlenkedésekért. A finn sajtó értesülése szerint orosz közlemény nagy feltűnést keltett washingtoni diplomáciai körökben, ahol a vádakra annak jelét látják, hogy az oroszok esetleg a finnek ellen is hasonló pert akarnak indítani, mint a németek ellen Charkovban. Azokban a washingtoni körökben pedig, amelyek állandó érdeklődést tanúsítanak a finn ügy iránt, attól tartanak, hogy a finn-ellenes hírverésből Oroszország egyre kérihetle-

Szovjet hírverés Finnország ellen az Egyesült Államokban

(Magyar Távirati Iroda.) A washingtoni orosz nagykövetség hivatalos tájékoztató közleményében ismét súlyos váddal illeti Finnországot a katonai megszállás alatt tartott területeken elkövetett állítólagos kegyetlenkedésekért. A finn sajtó értesülése szerint orosz közlemény nagy feltűnést keltett washingtoni diplomáciai körökben, ahol a vádakra annak jelét látják, hogy az oroszok esetleg a finnek ellen is hasonló pert akarnak indítani, mint a németek ellen Charkovban. Azokban a washingtoni körökben pedig, amelyek állandó érdeklődést tanúsítanak a finn ügy iránt, attól tartanak, hogy a finn-ellenes hírverésből Oroszország egyre kérihetle-

Szovjet hírverés Finnország ellen az Egyesült Államokban

A német városok újja- építési terve

Németországban a háború utáni első esztendőben több mint 2 millió új lakás építését tervezik. A lerombolt német városrészek újjaépítési tervének ez az első és legfontosabb része. Ezekben a városokban a lakásépítkezések minden más kérdést háttérbe szorítanak. Nyilvános épületek kultúrális, állami, valamint sporttelepek építése csak másodsorban jöhet tekintetbe. A tervek szerint a bombaátmarások következtében legsúlyosabban érintett városokban óriási arányú ideiglenes lakásokat építenek, amelyek később mint nyári lakások nyerne majd alkalmazást. Természetesen a lakás- és lakóházépítkezésekkel kapcsolatban a terek és utcák is korszerűbb elrendezést nyerne és szélesebb, tágasabb méretűek lesznek. A csupán részben megromogódott lakóházak helyreállítása is soronkívül történik. A városokat a legkorszerűbben építik újja. Így tehát előreláthatólag a hadigazdálkodásnak a békegazdálkodásra való átaláltságánál elősorbán az építőipar nagyarányú fellendülése várható.

I. t. előfizetőinkhez!

Mint jeleztük már, i. t. előfizetőink ezidén is rengeteg értékes olvasmányt tartalmazó naptárt kapnak ajándékul. A könyv formátumú naptárt jövő éten megjelenő számunkhoz mellékelten küldjük meg előfizetőink címére.

A Felsődunántúli Hétfő kiadóhivatala.

A német vasutak háborús teljesítménye

A „Das Reich” című hetilap érdekes adatokat közöl a németbirodalmi vasutak háborús teljesítményéről. Németországban a többi európai államokhoz hasonlóan az utasforgalomban jelentékeny emelkedés mutatkozik. A mazdonyok és a személyzet fokozottabb igénybevétele azonban a vonatok számának növelésével sikerült elkerülni. Ugyanígy a teherszállítás is jelentékenyen fellendült, ami szintén a véderő céljait szolgálja. E célból úgynevezett hadi személyvonatokat helyeztek üzembe, amelyeket a háború után a teherforgalom szolgálatába állítanak. Figyelemreméltó továbbá, hogy a birodalmi vasutak vonalain nagyszámú holland, belga, francia, lengyel stb. vasuti kocsik is közlekednek, amelyeknek hátránya, hogy kevésbé masszívan épültek. A fokozott forgalom lebonyolítása céljából a németbirodalmi vasutak vezetősége a sínhalózatot két és félszeresére emelte. Ezáltal a gyorsabb szállítások lebonyolítása is könnyen lehetővé vált. A „Das Reich” továbbá méltatja a német vasutak óriási háborús teljesítményét. Így 1943. január hó 1-től június 30-ig összesen 4 és fél millióval többször sikerült teherkocsikat rakodás céljaira rendelkezésre bocsátani, mint az előző év ezen időszakában.

Zarah Leander egyetlen ideál filmje

AKKOR...

A Soproni Városi Moziban!

Már a szalmák is

Két szalmakazal áll egymás mellett a szérőn. De a világról nem szólnának egymáshoz. Az egyik a búza-, a másik az árpakazal.

— No ugyan, már miért nem békültek össze, hiszen szalma: szalma! Itt éltek egymás mellett, senki más nincs veletek; aztán a földi élet is oly rövid, kár egyetlen percét is elpazarolni, — mondja mindkettőjük felé jóindulattal és meggyőződéssel a szénaboglya.

— Talán, hogy én kezdjem? — zizegte a szalmakazal, — aki, ha magam csak alom leszek is, de egykor búzát teremtem!

— Hogyne, — zúgta vissza erre az Árpakazal is, — talán bizony én kezdjem, ki, bár ha csak árpát teremtem, de magam takarmány vagyok!

Nagyság

Az Ifjú Hegy látván, hogy a nálánál csak valamivel is magasabbakat mennyire látogatják, keresik, csodálják az emberek, nagyot és merészet gondolva, este fél reggelre irtózatosa magasba emelkedett; mesze fel valamennyi környékbeli társa fölé. — Hadd legyen az embereknek mit csodálniok, bámulniok! — gondolta.

A rettentő magasban persze azonnal hó és jég lepte meg, virágai, fái, bokrai, madarai pedig mind elpusztultak s kedves régi társai sem voltak sehol.

Szomorú szemmel nézett ekkor maga köré az Ifjú Hegy! Végig a törpe világon, amelynek minden öröme — most így tetszett neki — a napsugár, a virág, a fű, fa, madár... De még nagyobb szomorúsággal látta, hogy a világon mindösze egy-két társa, ha van, az is végtelen távolságokban, ahova barátai kéz el nem ér, testvéri szó el nem hallzik.

Ekkor nagyon sóhajtott; a lábainál széjjel elterülő régi A napokban jelent meg a Nagykedves társainak pedig ezeket mondotta:

— Testvéreim, maradjatok meg jóban-rosszan egymás mellett és elégedjétek meg azzal a nagysággal, amit nektek Isten adott, örülve napsugárnak, virágnak, fának, madárnak. Súlyos, nehéz sors a nagyság, társatlanság, ridegség és — elhagyottság jár vele!

Xaboslatomnya

— Az igaz, hogy időnkint megtöltik, de aztán, amikor már kiürült, továbbra is mindig csak a nyakunkban hagyják ezt a gyötrelmes zabostarisnyát! — morgogta magában Egyik Konflisló az álláson. — Mintha bizony azért

a kis kiadagolt hitvány zabért az ember a munkájával együtt a szabadságát is eladta volna...

— Pedighát bizony úgy van az, — akármit morogsz is, pajtás, — mondja a tarisnyán keresztül a Másik. — A konflislovaknak csak ott és akkor van szavuk, ahol és

amikor gazdájuk a tarisnyát akasztja róluk; egyébkor is egyebütt nekik coki. Dehát rendjén is van ám ez! Mert aki a zabostarisnyát akkor, amikor tele van, elfogadja, az bizony csak hallgasson és viselje akkor is, amikor már üres!

Omladó sziklák

— Miért omladozol, bomladozol, te Szikla? — kérdik a maga köré mázsás köveket szóró hatalmas Sziklahegyet a közelében álló apró hegyecske. — S mivé leszel, ha így szétszóród magad? Hát okos dolog ez?

— El akarok múlni e világgal! Nincs itt már értelme semmi jónak! — válaszolta az.

— Dehát mi keserít el, hiszen évezredek óta egy világ csodálja nagyságodat. Még aztán leomló

darabjaiddal agyonvered az embereket is, akik felkúszva hozzád, felkeresnek, hogy csodáljanak téged.

— Akik engemet csodálni akarnak, azokat nem érik az én elhajított köveim; ezek csak olyanokat sujtanak, kik elbizakodottságukban ahelyett, hogy illő távolból épülnének méreteimre, egyúttal mindjárt a — fejemre is akarnának mászni, ha lehetne!

A par

Valahol a Ló úgy talált nyilatkozni a Szamárról, mint „nagyfűlű”-ről.

Mikor ezt Asinus barátunk meghallotta, így fakadt ki:

— Még az beszél, az a „nagyfejtű”?

Ez meg a Lónak jutott a fülébe.

Erre mindketten, ahogy ez már ilyenkor szokás, becsületsértés címen pert indítottak egymás ellen.

— Igaz-e, — fordult ekkor a bírói tisztet éppen betöltő Róka a Lóhoz, — hogy kend a Szamárról azt állította, hogy nagyfűlű?

— Igaz, — vallja becsülettel ez.

— Hát az igaz-e, — kérdi most a Szamarat, — hogy kend meg a Lóról mondta azt, hogy nagyfejtű?

— Igaz, — feleli őszintén ez is.

— Na jó. Hát most lássuk, ki ki igazat mondott-e? (Nézegeti a Szamar fülét. — Biz-e elég nagy!) A Ló igazat mondott. (Most a Ló fejét taksálgatja. Jó

nagy biz' az is!) A Szamar is igazat mondott.

Majd kimért, komoly képpel a hallgatóság felé fordulva, az ítéletet így hirdette ki:

— Mivel pedig mindkettőjüknek igazuk volt, az igaz szóért pedig ma már jutalom jár, nem büntetés, ezennel mindkettőjüket felmentem. Elmehetnek!

— Igen ám, — acsarkodott vissza a Szamar, — de 6 valószínűleg úgy értette a „nagyfűlű”, hogy én ostoba vagyok...

— Igen ám, — sietett ráduplázni a Ló is, — de 6 bizonyára úgy értelmezte a „nagyfejtű”, hogy én szamar vagyok.

— Akkor is emehetnek tovább. Mert aki a szaritsza igazságot szántszándékkal félreérti, csak azért, hogy megsértődhesse magát: az csakugyan ostoba is, szamar is!

Rajzolni tudó írógép

Németországban újabban sikerült olyan írógépet szerkeszteni, amelynek segítségével rajzok is készíthetők. Elsősorban a statisztikai kimutatásokon feltüntetett diagrammok rajzolására! van szó. Ilyen rajzok elkészítése rendes körülmények között eddig 1-1, fél órát vett igénybe, az újszerű gép segítségével azonban 7-10 perc alatt elkészíthető. A statisztikai hivatalokban tehát ez a találmány nagy munkamegtakarítást jelent. Ugyanígy a számok a rendes írógépéhez hasonlóan írhatók és egyúttal a diagrammok is felrajzolhatók. Az írás és rajzolás ugyanazon betűkarok leütésével történik. A billentyűkön ezenkívül 30 különféle grafikai jel van fel-

tüntetve. Egy emelőkar segítségével ez a gép a rajzolásról az írásra átaláltható. Használata a rendes írógépekkel azonos. Munka és időmegtakarítás szempontjából az új találmány nagy jelentőségű. (MNK)

TUDOMÁNY A KONYHÁBAN.

Az apa megkérdezi kisfiát:

— No, fiam, most egy tudományos kérdést adok fel neked. Mi a fűzékben fölforr a víz, miért keletkezik gőz?

— Azért, apu, hogy a mama ki nyithassa a leveleidet, még mielőtt te megkaptad volna.

Január 7-10-ig

legújabb együttese:

Páger Antal — Simor Erzsé

KETTESBEN

Két vadevezős mulatságos kalandjai egy lakatlan szigeten.

Kovács Károly, v. Bánky Róbert, Kőkény Ilona,
Tompai Pusi. — — — A Soproni Elite-Mozgóban.**Légoltalmi pincében lakik és búskomorságtól féltik a volt jugoszláv királyt**

Hogyan élnek a menekült uralkodók?

Zürich, dec. 27. — A semleges lapok meglehetősen gyakran foglalkoznak azzal, hogyan élnek Európa volt uralkodói, akiket a második világháború sodort le trónjáról.

Wilma királyné

nem igen tud belenyugodni abba, hogy idegenben kell élnie.

— Az én koromban már nehezen szokja meg az ember azt, ha el kell hagynia a régi házat — mondotta a holland menekült királyné egy ízben a New York Times munkatársának.

Wilhelmina ma 64 éves. Egykor szürkülő haja már hófehér. A volt holland királyné Londonban egy kis keleti kerületben, bérelt kertes házban lakik és kizárólag festészettel foglalkozik. A londoni kertvárosból csak ritkán látogat a főváros szívébe. Ilyenkor egy Minerva kocsi viszi a városba. Ezt a kocsit a londoni holland követség bocsátotta rendelkezésére. A királyné a gépkocsit — már a benzinháziakra való tekintettel is — csupán városi útjaira használja, mert különben ősi holland szokás szerint kerékpáron jár. A királyné szenvedélyes kerékpározó.

II. Károly volt román király

most ötven éve született, és pedig már román földön, ahová apját, a magtalan I. Károly román király oldalági rokonát német földről hívták meg. II. Károly — helyesebben Carol — trónörökös elszűben az első világháború vége felé, huszonöt éves korában tűnt fel, amikor Románia legtragikusabb óráit élte: az országot idegen csapatok tartották megszállva, s a királyi udvar jassy száműzetésben tengődött. Károly egyszerre csak eltűnt Jassyból, s mire a nyomára jöttek, kiderült, hogy a vállalkozó kedvű fiatal úr Odesszába szökött, ahol atyja tudta és engedélye nélkül egyházi esküvőt kötött (a polgári házasságkötés akkor Romániában még nem volt kötelező) Lizi Lambrino zongoraművésznővel, egy előkelő román tábornok árnájával. Ebből a házasságból fia is született 1920. januárjában, Murecea, miután a házasságot előbb, 1919. május 7-én egy ad hoc-törvénynei Romániában törvénytelenítették.

1921. március 10-én, szülei kívánságára nőül vette Heléne görög királyi hercegnőt, akitől meglehetősen rövid, de törvényszerű időn belül — ugyanazon év október 25-én — újra fia született: Mihai herceg, aliből utóbb régensnác alatt uralkodó király lett, majd

lecsapták nagyvadjává, s aki ezidőszent újra román király, de egy „államvezető” mentorsága alatt.

Károly legális szerelmi állapota nem sokáig tartott, mert már 1925-ben beleyőnyörödött egy rőthajú román dámába, Lupescu ezredes Magda nevű feleségébe. Az újabb szerelmi kaland sűrűn foglalkoztatta a román közvéleményt, de hivatalos érdeklődést csak akkor váltott ki, amikor Károlyt, mint a román király képviselőjét Londonba küldték Alexandra királyné temetésére. A herceg erre az útjára Magdát is magával vitte. A temetésről jövet, útban hazafelé, első Ferdinánd király követe Milánóban fogta el a szerelmes természetű herceget atyjának azzal az üzenetével, hogy vagy szakítson nyomban Lupescu-néval, vagy pedig akár haza se jöjjön többé. Károly újra egyszerű a romantikus megoldást választotta: újabb lemondó-levelet mentesített Bucurestibe trónöröklési igényeiről. Ettől fogva mint egyszerű „Caraiman úr” szerepelt a világ nagyszállodáinak vendéglistáján.

Különböző kalandos kísérletekbe bocsátkozott trónja visszaszerzésére. Végül 1930. júniusában — öccsének, a régensnek oszónes támogatásával — mégis sikerült visszatérnie: másnapra ő volt a király.

Az udvarnál — de az állami életben is — ekkoriban Lupescunénak jutott a nem-hivatalos, de annál érezhetőbb vezetőserep.

II. György görög király

nem először él számkivetésben. Az 52 éves menekült király 1923-tól 1935-ig élt Londonban, miután 1923-ban első ízben veszítette el trónját. Tizenkétévi számkivetés után népszavazás hívta vissza a királyt trónjára. György számára tehát nem újdonság ez, hiszen élete legszebb éveit töltötte idegenben. A Daily Mail egy ízben II. Györgyről azt írja, hogy: az angol gentleman eszményi típusa. A király ereiben valóban angol vér folyik. Viktória angol királynő volt a szépanyja. Az előbb említett angol lap megírta a mindig monoklit viselő Györgyről, hogy ha az ember nem tudná, kicsoda, joggal hihetné: Sussex vagy Hampshire valamelyik kiváló lordja rándult fel birtokáról a brit fővárosba. Ugyancsak a Daily Mail árulja el, hogy György mindenkor a Saville Row legjobb szabójánál csináltatja ruháit.

Lupescuné ugyan zsidó, illetve félvér-eredetű volt, de azért igen előkelő szerepet vállalt a vassárdista mozgalom megalapozásában, elterjesztésében, s ezzel kapcsolatban igen szigorú zsidó ellenes törvények és intézkedések meghozatalában.

Romániában megérett a helyzet a historiai folyamatra: Antonescu tábornok „államvezető”, tudvalevőleg udvarias, de határozott hangú levelében felszólította Károlyt, hogy sürgősen hagyja el az országot. Egy hosszú éjszakai habozás után Károly végre engedett a szelid nyomásnak és Lupescuné társaságában elhagyta Románia nyugtalan földjét. Különböző országokban próbált akkoriban letelepedni, de sem Franciaország, sem Anglia, a kisebb európai államokról nem is szólván és főként az Egyesült Államok nem akart az operettkirálynak otthont nyújtani. Károly végül is Mexikóban volt kénytelen letelepedni.

Az egyesült birodalmaknak felajánlotta legmagasabb támogatását arra nézve, hogy élére áll egy román mozgalomnak. Churchill és Roosevelt azonban inkább lemondottak erről a támogatásról.

Legutóbb II. Károly kiáltványt bocsátott ki, amely szerint szükségének tartja, hogy ünnepélyes formában vallomást tegyen a demokrácia mellett s egyben bejelentse azt az eltökélt szándékát, hogy „egy új, szabad Románia megalkotásában” részt kíván venni.

A Daily Mail munkatársának feljegyzése szerint György naponta csak egy lapot olvas, a Times. Szalonjából és tojásból álló reggelije után — ezt ma már csak királyok engedhetik meg maguknak Angliában! — György hosszabb sétára indul a Hyde-parkban.

II. Péter szerb király

egyideig az egyik legelőkelőbb londoni szálloda, a Hotel Dorchester állandó vendége volt. 1940. végén a szállodát London ellen intézett súlyos légitámadás úgyszólván földig rombolta. Csak a szálloda alsó helyiségei és pincéi maradtak épen. A szálloda igazgatósága a pince egy részét lakosztályokká építtette át, az egyik ilyen földalatti hajlékban húzta meg magát II. Péter Jugoszlávia egykori királya, Mária anyakirályné, valamint Tomisláv

és Andrej öccse társaságában. A két öccsét házitartó tanítja, míg menekült király Cambridge híres egyetemére irakozott be. Az ifjú Pétert a hazája földjén annak idején lejátszódott drámai események annyira megviselték, hogy orvosai már attól félték: iszmorságba esik. Pétert először Alexandriába vitte a repülőgép. A Földközi-tenger kék égit ellenséges harcirepülőgépek sötétítették el. Egy német repülőgép Péter gépét is megtámadta. A menekült királyt vivő repülőgépet számos géppuskakölgő találta, de sikerült ennek ellenére elérnie az alexandriai partokat. A király mellett ülő egyik szerb minisztert halálos lövés érte.

VII. Haakon

a volt norvég király

a londoni felséges menekültek doyenje már 70 esztendő. Valamennyi királyi száműzött közül Haakon el a legszerényebben. Kis szállodában lakik és teljesen visszavonultan él fiával, valamint Wedel-Jarsberg gróffal, udvari marsalljával. Az utóbbi évek eseményei és megpróbáltatásai nagyon megviselték a királyt, aki úgyszólván csontig lesoványodott. Lelkileg különösen megtörte feleségének, Maud királynénak néhány évvel ezelőtt bekövetkezett halála.

Haakon egyetlenegy szenvedélye az, hogy naponta kilovagol a Richmond-parkba. A volt norvég király ugyancsak szenvedélyes lovas, mint öccse, X. Keresztély, a dán király, kit a legutóbbi időkig — amíg szerencsétlenség nem érte — minden reggel lovon láthatott Kopenhága lakossága.

EGY PERC MOSOLY.

Kiss: Találd ki, hogy mire gondolok!

Nagy: Biztosan arra, hogy ha most kérnék tőled száz pengőt, azt mondanád, hogy nincs.

Kiss: Nem találd el.

Nagy: Annál jobb! Add csak ide azt a száz pengőt!

— Az édesapád sorsjegyet ki-húzták 50 ezer pengővel és mégsem jön el a nyereményeséért, hanem téged küld kisfiám? Ez furcsa. Talán beteg az édesapád?

— Dehogy beteg. Mindössze az történt, hogy trafikostás van az utcáinkban és most sorban áll.

— No, Jancsika, mit hozott a Jézuska?

— Nekem vonatot, a papának rádiót. Persze cseréltünk.

VADÁSZOK.

— Hallom, újabban te is rendszeresen kijársz vadászni.

— Igen, a vízivadakat kedvelem leginkább.

— És melyiket szereted mégis legjobban.

— A fiatal libát hidegen, majonézsel.

BORBÉLYNAL.

— Hallja, a maga kése egyáltalán nem fog.

— Hogy mondhat ilyet. Nézzem csak a tükörbe, még vérzik is.

Hadiözvegy otthonok Németországban

Magdeburgban létesült az első otthon, hadiözvegyek részére. Oly fiatal hadiözvegyekről van szó, akik tanulmányaikat házasságuk folytán megszakították, most azonban férjük elhunytja után ismét folytatni kívánják. Ily módon jövőjük ezután is biztosítható. Az újonnan létesített otthonban az anyák gyermekeiket a nappali elfoglaltság alatt leldhatják, ahol gondos felügyeletben és ellátásban van részük. A felügyeletet képzett óvónők végzik. Az otthon felügyeletére bizott gyermekek kora átlag 1—3 évig terjed. A tanulmányaikat folytató fiatal hadiözvegy anyák ily módon nagy nehézségektől mentesülnek.

Hitler ifjak főiskolája

Braunschweigben közvetlenül a háború kitörése előtt létesült főiskola a német nemzetiszocialista ifjúság nevelése szempontjából kiváló eredményeket szerzett. A főiskola célja békében és háborúban a Hitler Ifjak vezetőinek kiképzése, amely minden egyes hallgatót komoly feladatok elé állít. A felvételi vizsga sikeres letétele után a hallgatók világnézeti, kulturális és szociális kiképzésben részesülnek. Természetesen a jövőendő ifjúsági vezetőket elsősorban a helyes nevelés tudományára oktatják. A tantárgyak között államtan, gazdaságtan, gazdaságtan, irodalom, történelem, földrajz is szerepel. Ugyanígy a testnevelés is fontos szerepet játszik. Az iskola helyén sportteleppel rendelkezik, amelyet a háború után tenisz és focipályává kívánnak átépíteni. (MNK)

600 német szintársulat a frontkatonák szolgálatában

A mai háború kitörésekor Németországban csupán 60 szintársulat szolgált a frontkatonák szórakoztatására. Ez a szám azonban időközben jelentősen emelkedett és ma már 600 művészcsoport végzi a társulatok tevékenységét. Ezeket a társulatokat általában 3—6 hónap után leváltották, helyüket újak követték, úgy hogy állandó változatosságról gondoskodtak. E színészcsoportoknak sokszor a legnagyobb nehézségekkel kell megküzdeniük hivatásuk teljesítése közben. Tekintetbe kell venni, hogy nemcsak hatalmas távollátásokat kell leküzdeniük, hanem a legkülönbözőbb éghajlati viszonyoknak, sokszor légítámasztásoknak, partizánveszélyeknek stb. vannak kitéve. A német művészeket azonban mindezen körülmények sem riasztották vissza hivatásuk teljesítésében, mert ily módon járulnak hozzá a német katonák önfeláldozó küzdelméhez. (MNK)

Hirek mindenfelől

— **AZ ANKARAI MAGYAR KÜLVET MENEMENDZSOGLUNÁL.** Ankarából jelentik: Vörné János ankarai magyar követ hétfőn délelőtti látogatást tett Menemendzsoğlu török külügyminiszternél, akivel hosszabb beszélgetést folytatott.

— **A PÁPA KARACSONYI AJÁNDEKA A HADIFOGLYOKNAK.** Rómából jelentik: XII. Pius pápa elhatározta, hogy diplomáciai képviselője útján az idén is jelentősebb pénzdíjazást juttat el a karácsonyi ünnepek alkalmából a különböző országok hadifoglyainak és a háború polgári áldozatainak.

— **INFLUENZÁBAN MEGBETEGEDT EGY INFLUENZA ELLENI GYÓGYSZER FELTALÁLÓJA.** A „Paturin” nevű influenza elleni ovszer feltalálója megbetegedett az Angliában most fellépett influenzajárványban. Influenzában megbetegedett még Londonban a királyon és a kenti hercegen kívül három miniszter is és több államtitkár.

— **ÚJ SZOVJETHIMNUSZ.** Stockholmban érkezett szovjetország jelentés mondja, hogy a népbiztosok tanácsa az eddigi államhimnusz, az „Internacionálét” másikkal helyettesíti. Az új himnusz, a „szovjetunio himnusza” zenéjét Alexandrov zeneszerző szerezte s 1944. március 15-től lesz általánosan kötelező. A régi himnusz mellőzését azzal indokolják, hogy tartalma nem tükrözi vissza azokat a lényeges változásokat, amelyek a szovjetunióban a rendszer győzelme után végbementek.

— **A RIADOKÉSZÜLTÉG NAPPALI JELZÉSE ZÁGRÁBAN.** A horvát főváros légóltalmi szervei érdekes újítást vezettek be. A riadót megelőző előriasztást ezennel nappal a közvilágítás üzembehelyezésével, tehát az utcai villanylámpák felgyújtásával fogják jelezni, hogy a lakosságnak legyen ideje felkészülni a riadra.

— **EGY NÖGYÜLLŐ VÉGRENDELETE.** Nemrégiben halt meg egy nögyüllő svéd kapitány, aki háromszáz ezer koronát kivevő vagyonát az ezredre hagyta azzal a kikötéssel, hogy évente 25.000 koronát ezredünnepekre céljaira kell fordítani. A végrendelet előírja, hogy ezekről az ünnepélyekről a nőket ki kell zárni.

— **AZ IDŐK VÁLTOZNAK.** Az utcán találkozók két öreg nyugdíjas tisztviselő, mellettük elhalad egy volt alantósuk, aki volt feljebbvalóit jól ismeri és rájuk is nézett köszöntés nélkül. Az egyik nyugdíjas nagyon elcsodálkozott, mire a másik megjegyezte: Ne csodálkozzál, tudod mit mondott a boldogult főnökünk: „Kidőlt keresztifának már nem süvegelnek!”

— **BULGÁRIA NEM SZILVESZTEREZ.** Szófiából jelentik: Bulgáriában az idén a király halála miatt tartott nemzeti gyászra való tekintettel nem lesznek szilveszteri és újévi mulaságok. Csupán a bolgár rádió ad majd szilveszteri műsort.

— **MINDEN HETEDIK DÁN NEVE „J” BETŰVEL KEZDŐDIK.** A dán élelmiszerhivatal furcsa kérdésre kért választ a dán statisztikai hivataltól, azt akarta megtudni, hogyan oszlik meg a lakosság a nevek kezdőbetűi szerint. (Ennek ismerete megkönnyítette az új élelmiszerjegyek szétosztását.) A statisztikai hivatal párhuzamos munkával pontos választ adott. A lakosság hetedrészének, pontosan 14,8 százalékának neve „J” betűvel kezdődik (Dániában sok a Jacobson, Jürgensen, Jensen és Johansen), ezután következik a „H” betű (10,5 százalék), a „P” betű (9,2 százalék), az „N” betű (8,8 százalék), „I” betűvel mindössze a lakosság félszázalékának neve kezdődik, a „G” és „E” betű egyenként 1,2, a „D” betű 1,3 százalékkal szerepel a statisztikában.

— **TIFUSZJÁRVÁNY NÁPOLYBAN.** Az angol hírszolgálat napolyi kültudósítója jelenti: Clark tábornok december 26-ától, vasárnaptól kezdődően megtiltotta, hogy az 5. hadsereg katonái Nápolyba betegyek lábukat, mivel a polgári lakosság körében elharapódzott a tifusz. A környéken minden csapatot már régebben beoltottak. Amidőn a szövetségesek Nápolyba érkeztek, huszonöt tifuszesetet jegyeztek fel, azóta körülbelül kétszázötvenen betegedtek meg s a megbetegedések egynegyede volt halálos.

— **A BUND CIMÜ SVÁJCI LAP** római tudósítója úgy értesül, hogy a pápa karácsonyi beszéde tápoi ad annak a véleménynek, amely szerint a Szentszék most már nem nyúl diplomáciai természetű új kezdeményezés a béke gyorsabb helyreállítás érdekében. XII. Pius pápa csupán azt a véleményét fejezte ki, hogy az idei karácsonyi ünnep az utolsó lesz ebben a háborúban.

— **LONDONI LENGYEL KÖRÖKBEN** a Budapesti Tudósító jelentése szerint — úgy tudják, hogy Michajlovcyk miniszterelnök az Egyesült Államokba utazott, hogy Roosevelt elnökkel Lengyelországot érintő kérdéseket tárgyaljon.

— **AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN** a karácsonyi náthajárvány jegyében telt el. Az orvosokat és főorvosokat elárasztották a betegek annyira, hogy azokat nem tudták teljes mértékben ellátni.

— **FERDINANDO NEGRINI** a fasiszta milícia dandártábornoka, aki a fasiszta régi gárdáihoz tartozott merénylet áldozata lett. A tábornokot Rómában a Via Vittorio Venetón gyilkolták meg. Holttestét a katonai kórházban ravatalozták fel és ravatala mellett a milícia tisztjei állanak őrséget.

— **AZ ANGOLSZÁSZ FŐHADISZÁLLÁS** jelenti: Az újbritanniai Gloucester-foknál amerikai csapatok szálltak partra.

— **ABETZ NEMET NAGYKÖVET** Renthé-Fink követtel, aki a német birodalmi kormány különküldöttje Pétain tábornagnál megérkezett Vichybe. Pétain tábornagy röviddel ezután fogadta a két diplomatát.

— **SALAZAR** portugál miniszterelnök hosszabb megbeszélést folytatott a hadi- és tengerészeti tárca miniszterével és a hadügyi tárca államtitkárával.

— **MINT AZ ANGOL HÍRSZOLGÁLAT** Londonból jelenti, Van Kleeffs menekült holland külügyminiszter rádióbeszédet intézett a holland néphez. Smuts ama kijelentéséről szólva, hogy a háború után Hollandia és a többi nyugateurópai államok szorosabb kapcsolatba lépnek Nagy-Britanniával, kijelentette, hogy csak akkor lehet az Angliával való együttműködésre gondolni, ha a brit birodalom, elsősorban pedig Nagy-Britannia, megmutatja, hogy nem szándékozik újra rátérni a nagyarányú leszerelés útjára. Ez mindenestre azzal jár, hogy mi nem köthetjük le magunkat egyszer s mindenkorra.

— **KOPPENHÁGÁBÓL JELENTIK,** hogy Dániában intézkedéseket tettek a náthajárvány elhárítására. A lapokban és a rádióban kioktatják a lakosságot, hogy miképpen viselkedjék az esetleges járvány idején. A gyógyszerekkel takarékoskodjanak, hogy szükség esetén elegendő mennyiségben álljanak rendelkezésre.

— **LISSZABONBÓL JELENTIK,** hogy december 24-én Carmona tábornok, portugál államelnök fogadta a brit nagykövetet. A nagykövet az angol király megbízásából Carmona elnöknek átnyújtotta a Térd-szallagrend nagykrisztiját.

— **XII. PIUSZ PÁPA** — mint Helsinkiből jelentik — a finnországi szükségét szenvedő lakosság, főleg a gyermekek támogatására félmillió finn márkát adományozott.

— **A MONSZUN IDŐJÁRÁS** lezárulása után válogatott japán vadász- és bombázógépek már másodízben támadták meg tömegesen Csittagongot és felgyújtották egy, a kikötőben árgonyzó ötezer tonnás csapatszállítóhajót. Ugyanakkor bombázóporral árasztották el a kikötőberendezéseket és raktárokat.

Felsődunántúli HÉTFŐ.
Felelős szerkesztő és kiadó:
Kardos Árpád.
Németországi főmunkatárs:
Farsky Tibor.
Kiadja a Fidelitas Lapkiadó Vállalat kft.
Nyomtatott
vargyasi Máté Ernő
könyvnyomdájában, Sopron.